



VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega
25. v mesecu. Posamezna številka 1 Din.
— Naročnina mesečno 1 Din. — Rokopisi se ne vračajo.
— Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
— Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, št. Peterška vojašnica.
Telefon števil. 30-40.

Kaj je s spremembami

Kako stoji to vprašanje, naši člani lahko vidijo že iz našega poročila o invalidskih zbora. Ako bi bilo popolno, ne bi zborovali in stavliali zahtev. Toliko pa smo le lahko uverjeni, da se v principu resno misli na spremembe invalidskega zakona. Sedaj dokler so parlamentarne počitnice, tudi naše vprašanje ni moglo priti v končni pretres. Ker pa gredo počitnice h kraju, so baš na mestu naši zbori in resolucije, da bodo vsaj tekom jesenskega reševanja aktualnih vprašanj, rešili tudi naše.

Že zadnjič smo poročali, da je komisija, ki je proučevala načrt našega združenja za spremembo invalidskega zakona, usvojila poleg drugih malenkosti tri glavna vprašanja. In sicer naj bi se invalidski zakon spremenil v glavnem:

1. s povečanjem davčnega cenzusa (na 200 ali 300 Din);
2. s spremembo združnega ali družinskega cenzusa.

Ta točka se misli baje popraviti v toliko, da bi se vpošteval samo invalidov delež davka v zadruzi ali družini, ne pa celokupni združni davek. Poleg tega pa je neobhodno potrebno, da se davčni cenzus jemlje po času onesposobljenosti. Popolnoma nestvarno je vpoštevati to, kar je kdo že pred leti imel ali v kakšnem družinskem položaju je bil tedaj.

Z ozirom na vedno se spreminjajoče davke, je treba tudi fiksirati neko stalno bazo cenzusa;

3. s priznanjem bolezenskih invalidov, toda le ako imajo od 80 odstotkov naprej.

Poročalo se nam je tudi, da je bila komisija voljna spremeniti vprašanje priznanja invalidnine starišem ob ugodnejših pogojih in tudi pohabljenim sirotam.

Popolnih podatkov nimamo, vendar pa že iz tega vidimo, da še niso vpoštevane najglavnejše točke, ki bi sedanjost krivico vojnim žrtvam zadostno popravile.

Na primer je zelo kočljivo vprašanje kazni, vsled katerih jih je mnogo izgubilo vse pravice.

To je treba brezpogojno omiliti, ker mnogi preobčutno trpe. Pravilno bi bilo, da se sploh ne vpoštevajo kazni, če pa se jih že mora, pa vsaj ob pogojih, kakor jih določa dotični invalidski zakon, ki je tedaj veljal, ne pa da zakon posega nazaj, kakor je to sedaj.

Radi teh nedostatkov se mora naše združenje boriti naprej.

Z zborovanja hoče povedati svoj veto, in sicer naj povedo to invalidi sami.

Pravi se, da samo naše združenje seje nezadovoljnost med vojnimi žrtvami. Sami invalidi ne bi zahtevali vednih sprememb.

Pri današnjem položaju, ki ga je napravil sedanji invalidski zakon, ko občutijo vse vojne žrtve na sebi veliko težino pač ni treba prav nobene pobude za kake zahteve, ker jih beda in nezadovoljnost sami diktirata.

Ali more biti invalid, ki je težko pohabljen brez udov, ali bolan priklenjen stalno na posteljo, brez vsake zaščite zadovoljen? Nemogoče!

Dve leti je, odkar se nam priznava, da je treba to stanje voj. žrtev popraviti, a vendar se ničesar ne stori. Ali naj oni, ki jim narod drugače izkazuje čast in slavo še trpe, tako nedostojno preskrbljeni. Druga socialna vprašanja se reformirajo in zboljšujejo, invalidsko pa se slabša in počasi likvidira, kakor da bi se hotelo to izjemno vojno zlo naenkrat odpraviti s tem, da vojne žrtve zadene zadnja usoda. Usoda je res napravila že toliko redukcijo, da je nevhvaležnemu svetu, ki noče pokazati prave pietete in spoštovanja do nekdanjih borcev za svobodo in bodoče blagostanje, odzela že precejšnje sitno breme.

Ako hoče priti svet do spoznanja, da je to nedostojno in vnebovpijoče, naj pomaga pravično rešiti vprašanje vojnih žrtev.

Žalostne žrtve, žalostna naša deca...

Tako se glasi naslov članka, ki ga prinaša list »Otadžbina« od 19. avgusta t. l. št. 26. Ker zelo stvarno popisuje naše bedno stanje, ga prinašamo v celoti.

Rod naj samo oni, ki mrtve spoštuje,
Na prošlosti bodočnost kuje.
Petar Preradović.

Otadžbina je v 21. številki prinesla slučaj užičkega prote Bojovića, ki je na Vidov dan pred svojo cerkvijo revoltiral s svojim govorom radi tega, ker se Vidov dan ne praznuje tako, kakor bi bilo treba.

Našemu selu, ki je v veliki svetovni vojni dal ne samo žrtve, temveč največje žrtve, temu našemu selu je bil potreben samo stik z rodno grudo, stik, ki povrača moč telesu in mir duši in da se vse misli, vsa srca in vse duše trenutno in neprisljano obrnejo k znanim in neznanim grobovom, kjer sanjajo veliki borci.

Edino kmet misli na padle in umrle svoje vojne tovariše. Samo on se jih spominja in se zaveda zahvale in dolga, ki ga je treba plačati, da se ne bi maščeval...

Nismo žalovali ali plakali na Vidov dan zaradi prevelike bolesti za padlimi žrtvami. Žrtve so kakor povsod mnogobrojne in dragocene in je

velika ter globoka tudi naša bol. Na šest spominskih plošč je urezanih okoli tisoč slavnih bojevnikiških imen, padlih iz osemst domov našega sela. Vsako ime skriva za seboj veliko bol...

Ker je dosti navzočih v cerkvi pri vidovdanskem spominu, in se vsi zavedajo ponosa, da so sedanji potomci slavnega pokolenja — pokolenja opevanega, — kak je potem razlog, da se joče in žaluje na Vidov dan ter se vznemirjajo svečana tužna tišina tega za nas velikega dne? Glejte kakšen:

Pred početkom današnjega spomina je prišla k svečniku starka J., vdova padlega borca T. iz sela T. in prosila za opešanim glasom posojilo 20 Din: Nisem — je rekla — prejela invalidske podpore od novega leta. Imam rešenje v redu za prejemanje podpore, toda nam pravijo, da v državni blagajni nima pare za nas invalide.

Že tri dni je, odkar jaz in deca nisimo pokusili kruha. Nimam za kaj kupiti niti svečice, da jo prižgem svojem pokojnemu. Glejte, kaj sem nesrečnica dočakala... — tako je končala vdova z globokim in bolnim vzdihom.

Invalid B. L. iz sela J. se je tudi pritožil, da že šest tednov ni prejel invalidske podpore in da z ženo in sedmerimi otroci gladuje. Tako ta invalid in gotovo vsi invalidi in družine...

Poleg onih invalidov, ki imajo vsaj invalidska rešenja, da bodo nekda, a vendar prejeli podpore, je pa še večje število takih, ki jim je invalidski zakon iz leta 1929 odvzel pravico do podpore. Dotični drug za drugim izumirajo v nadi, da se jim bo priznala. Obeta se jim stalno, toda to obetanje je — prazno radovanje. Tudi oni se pritožujejo:

Stric D. T. iz T., ki je izgubil v vojni oba sinova, se pritožuje, da mu je po tem zakonu odvzeta podpora zato, ker mu je po smrti sinov umrla tudi žena, pa se je oženil, ker si ne more sam gospodinjiti, a zakon sedaj pravi, da ga lahko žena vzdržuje, zato mu podpora ni potrebna.

Babica R. S. iz R., kateri sta padla oba sinova, se pritožuje, ker ji je nov zakon odvzel pravico do podpore zato, ker plačuje 120 Din zemljarine, pa jo lahko imetje vzdržuje.

Ravnatoka B. C. iz L., ki je svojega edincega žrtvoval na Kajmakčalanu.

A. S. iz R. se pritožuje, da ji je nov zakon odvzel pravico do podpore, ker njen mož ni padel od puške, temveč od gladu, nekje pri Draču.

Popolnoma slepa samica S. A. iz N., stara 48 let je poprej prejemale podporo, ker sta ji padla v vojni dva brata hranilca. Zakon od leta 1929 ji je odvzel pravico do podpore, ker v njem ni predvideno, da deca za roditelji, sestre po bratih prejema podporo, ako so stari nad 16 let, čeprav so nesposobni za delo.

Tako se pritožujejo mnogi.

Od sto invalidov jih ima 25 % rešenje ter prejema invalidnino, čeprav šele po šestih mesecih, 75 odstotkov pa iz tega ali onega vzroka nima niti rešenja — niti jim jih ne daje invalidski zakon.

Vidite, to je bil razlog, da je dober svečenik skupaj s svojimi verniki na Vidov dan potožil in žaloval, da se sliši do Boga: Žalostne žrtve, žalostna naša deca!

Ta krivica pa ni storjena invalidom samo v tem kraju, temveč v celi domovini. Treba je prečitati katerokoli številko »Ratnega invalida«, lista, ki ga izdaja Udruženje vojnih invalidov v Beogradu, pa se vidi vse krivice, ki se delajo našim invalidom. So stvari, katerih sploh ne moremo razumeti.

Na primer v št. 7 tega leta čitamo statistične podatke o stanju bolgarskih vojnih invalidov ter vidimo, da daje premagana Bolgarija za svoje vojne žrtve dvakrat več kot zmagovalka Jugoslavija.

Dalje čitamo v št. 27 Ratnega invalida o strašnem stanju naših invalidov:

»Skoro bosta pretekli dve leti od dne, ko so bile dane prve obljube, da se bo invalidski zakon iz leta 1929 spremenil v korist onih nesrečnežev, ki so bili dvajsetdevetkrat komisijsko pregledani in prejeli o tem izdane dokumente ter so se jim priznale pravice, tridesetih pa so brez ozira na to izločeni od zaščite po invalidskem zakonu in pahnjeni na ulico, ki naj se briga zanje.

Odrejeni parlamentarni odbor za proučevanje tega zakonskega predloga je dovršil delo in ga zapustil arhivu, da ga pokrije prah...

Prepuščeni na milost in nemilost surove sedanjosti, ki ne pozna ne Boga ne duše, v kateri danes ni najosnovnejše morale, so vojni invalidi padli v tako stanje, da jim je smrt edina olajšava...

V št. 29 se pritožuje neki 20 % invalid: »težke muke trpim, ker sem že več kot tri mesece bolan, pa nimam nikogar, da bi mi pomagal. Umreti ne morem, živeti pa tudi ne. Toda teh

muk nisem dobil za plotom, pač pa na bojnem polju v rovu in na prostem — pri Odrinu.

Taka in še bolj črna jadikovanja čitamo v vsaki številki Ratnega Invalida.

Vse iskrene rodoljube ne boli samo to, ker se materijalno ne pomaga bivšim borcem, temveč jih boli tudi, ker se jim ne da niti moralnega priznanja za njihove velike zasluge.

Da se poklicani ne brigajo za invalide in borce, se vidi n. pr. iz obvestila v 29. številki Ratnega invalida:

»da so vsi invalidi, ki iz kakoršnegakoli vzroka ne uživajo invalidnine, obvezni plačevati vojno...«

Toraj se še niso dovolj oddolžili Domovini?!

Nadalje pojasnjuje Ratni invalid v št. 28 nespoštovanje in neizvrševanje obstoječega pozitivnega invalidskega zakona iz leta 1929 in sicer pravi:

»Po invalidskem zakonu ima invalid pravico do brezplačne vožnje, kadar gre v toplice ali na ortopediranje. Toda ta vožnja je krvava, ker se redko kdaj konča, da bi invalid ne bil vsaj trikrat izložen in tiran pred šefa postaje...

Tako pri nas...

A v Franciji, na katero se mi pogosto sklicujemo? Poleg mnogih višjih cen spoštujejo ne samo invalide, pač pa vse bojevnike. Ko so naši borci pred dvema leti posetili francoske borce, so videli tamkaj med prevažanjem vse, kar so pričakovali. Najbolj jih je razveselil kult napram padlim borcem in priznanje živim borcem. — To je povedal g. Vitomir Bogić, reditelj Narodnega gledališča v Beogradu na skupščini rezervnih oficirjev in borcev v Beogradu.

Ratni invalid poroča v 29. številki o rešitvi krize francoske vlade, posebno pa o izjavi splošno uvaževanega predsednika vlade, da se bodo do 1. oktobra t. l. izpolnile vse upravičene zahteve francoskih borcev in pravi dalje:

»Zdi se nam, da bi kakega visokega jugoslovanskega državnika v prilični meri ženiralo, da bi ob slični priliki na isti način postopal z jugoslovanskimi borci?!

Naši invalidi se zavedajo, da so finančne razmere, v kakršnih se nahaja cel svet in tudi naša država — težke.

To vedo, vedo pa tudi, da na primer: v naši okolici vdova upokojenega orožnika - narednika dobiva vsakega prvega po 900 Din pokojnine in doklade; (ravno toliko kolikor prejema enajst vojnih vdov);

da vdova po bivšem pazniku kaznilnice prejema po 600 Din mesečno; da vdova v službi ponesrečenega delavca prejema od Urada za zavarovanje delavcev po 900 Din mesečno.

Invalidi niso proti tem pokojninam vdov. Toda imajo pravico, da s tem primerjajo in povdarjajo, da branilci države v vojni niso nič manjši od onih v miru.

Čitamo v zgodovini, da je rimski vojskovodja Scipion Afrikanec naročil, da se vkleše v kamen na njegovem grobu sledeče besede: »Nehvaležna domovina, ti ne boš imela mojih kosti!« Kadar gledamo in beremo o raznih proslavah in pardah, ki se prirejajo in se na njih poveljujejo zasluge padlih borcev, pa vemo kako se ravna z njihovimi družinami in njihovimi tovariši, takrat bi se gorenje besede slavnega rimskega vojskovodje glasilne spremenjene po današnjih razmerah:

»Nehvaležna domovina, nimaš pravice, da se ponašaš z nami, niti da paradiraš z našimi deli, našimi kostmi in krvjo.«

Invalidska zborovanja za spremembo zakona

Naši predlogi za spremembo invalidskega zakona iz l. 1929 niso nalezli na pravilno razumevanje pri državni komisiji za sestavo načrta sprememb, zato je zadnja plenarna seja Središnega odbora v Beogradu sklenila, da naj naše oblastne organizacije prirede povsod zbor, na katerih naj javno razložijo današnje invalidsko stanje in apelirajo na nujno izboljšanje. Ako se dane obljube za spremembo še do jeseni ne bodo izpolnile, je pripravljen tudi Središnji odbor sklicati v Beogradu invalidski državni zbor, na katerem naj padejo odločbe k borbi našega udruženja. Ne moremo ostati neaktivni, ako že dve leti zaman tarnamo za neobhodno potrebno izboljšanje tega stanja, ki se nam priznava, da je nevzdržno.

Naši zbori naj dajo resen opomin, odločno zahtevo in apel na ves naš narod, da taka invalidska zaščita kot je sedaj ne more biti, ako se še sploh misli na kako zaščito. Kajti okoli 40 tisoč voj. žrtev je izgubilo vso zaščito, bolni invalidi na posteljah so nepriznani pohabljeni brez rok in nog, so izgubili vse pravice. To niso malenkosti! Tako stanje ne odgovarja dvajsetemu stoletju. Ako je sploh še kak socialni čut na tem povojnem svetu, se mora temu stanju narediti enkrat konec in dostojno rešitev, kajti naše invalidsko vprašanje gre do sedaj vedno le v negativno smer. Vedno se poslabšuje.

Ali so invalidi in padli bivši borci to zaslužili? Kdo pa je najzaslužnejši državljani ali ne oni, ki je bil in je vedno ob vsaki priliki pripravljen dati kri in življenje za državo. Nedostojno je pahniti takega človeka, ki je storil svojo dolžnost — za plot. Saj vojne žrtve ne zahtevajo tistega kar ni mogoče, danes zahtevajo še manj kot so faktično po vojni že enkrat imele, a da se jim vsaj to omogoči. Če je bilo enkrat mogoče še več, bo danes tudi najskromnejše, kar je neobhodno potreba.

Invalidske potrebe so se same zreducirale, ker je vrste razredčila smrt, več kot za eno tretjino, vojne sirote pa so odrasle, čeprav v pomanjkanju in niso dosegle take eksistence, kakoršna so jim svoj čas namenili njihovi pokojni očetje.

Naša javnost prav malo ve o stanju naših invalidov in drugih vojnih žrtev, ker se ne zanima in ne vidi onih skrajno bednih invalidov, ki so beraško zapuščeni, v groznih mukah. V takem stanju so ji invalidi skoro odvrtna stvar, a zakaj, ker ne morejo drugačni biti; ker so zapuščeni in izbrisani iz vseh pravic.

Zato naj javnost zvê, kako je, saj invalidi so, molčali leta, oni so trudni od bojne vihere in telesnih ter duševnih težav.

Mučno in skrajno potrebno mora biti, ako oni dvignejo svoje glasove, in to pot jih bodo morali zopet. Da bi le ne ostali neslišni.

Začeli so se invalidski zbori.

Poročati hočemo tudi nekoliko o njih.

Prvi se je vršil v Kruševcu. Mogočni zbor, ki se je vršil dne 17. julija t. l. je najprej z navdušenjem pozdravil Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in mu poslal vdanostno brzojavko. Ker je bila isti dan baš 90letnica rojstva Blagopokojnega Nj. Vel. kralja Petra Velikega Osvoboditelja, se je zbor svečano spomnil velikih del, ko se je pod Najvišjim vodstvom osvobodilo Kosovo, dalje na ono nesrečno Golgoto preko albanskih gora, in na spas vseh Jugoslovenov v veliki, močni Jugoslaviji.

Zbor je klical »Slava mu«.

Poleg delegatov Središnjega odbora tov. Tošića in Krasićevića je bil tudi preds. Obl. odbora iz Karlovca, tov. Krajnović.

Predsednik tov. Pavlović je v dolgem govoru orisal stanje, v kakršnem se nahaja delo za spremembo. Delo komisije za sestavo ni v skladu z našimi željami in potrebami. Pravi se, da invalidske organizacije buniyo vojne žrtve, ker se pritožujejo čez svoje stanje. Zato naj invalidi sami povedo svoje lastno mnenje.

Zborovalci so zelo protestirali proti temu in so naročili, da naj se delegati z vsemi sredstvi bore za naše zahteve. Ako bo potrebno, so pripravljani priti vsi tamošnji invalidi v Beograd in povedati, da je tako postopanje sramota. Nato so bile odposlane sledeče brzojavke:

G. Nikoli Uzunoviću, preds. kralj. vlade, Beograd:

Invalidi sreza rasijskega pošiljajo s svojega zbora prošnjo za hitre spremembe sedanjega invalid. zakona, ki je s svojimi nepravilnimi odredbami razdesetil vojne žrtve.

Dr. Franu Novaku, ministru socialne politike, Beograd:

»Invalidi sreza rasijskega Vas prosijo po pretresu referata o razpoloženju članov komisije za spremembo invalidskega zakona, da isto zamenujete z ljudmi višje humanosti napram vojnim žrtvam.«

Središnjemu odboru Udruženja vojnih invalidov, Beograd.

»Vojni invalidi sreza rasijskega zahtevajo s svojega zbora od Sred. odbora energično zavzemanje za spremembe sedanjega invalidskega zakona. Stoječi za svojim Središnjim odborom odločno demantirajo, da je sedanji zakon pravilno zaščitil vojne žrtve.«

Nato je govoril tajnik Sred. odbora tov. Tošić, ki je pojasnil težavo naše borbe z ljudmi, ki ne morejo ali nočejo pojmovati, da je pravilna rešitev invalidskega vprašanja državna potreba in da je to vprašanje tesno zvezano z državno obrambo.

Da to vprašanje že od 1918. leta ni rešeno, je krivo, ker se je poverilo ljudem, ki niso bili v stanu pojmovati težkoče ran in vojnih naporov. Središnji odbor dokazuje in trdi, da bodo naše vprašanje rešili pravi borci, zato poziva v vrste vse one, ki so na svojih plečih občutili vse vojne napore. Središnji odbor ne bo odnehal delovati na popravilu invalidskega stanja, dokler se ne reši tako, kakor so zaslužile naše žrtve in zahteva pravičnost. Nadejamo se, da bodo nazadnje spregledali oni, kateri morajo vedeti: »da pravičnost drži državo in mesta.«

Uverjeni smo v naš uspeh, ker je to želja našega Najvišjega zaščitnika Nj. Vel. Kralja (viharni živio klici.) Zbor je pozdravil tudi tov. Krajnović iz Karlovca, ki je izrazil veselje nad toliko vdeležbo in nado, da ne bomo propadli, ker imamo svojega Najvišjega zaščitnika Nj. Vel. kralja (zopet viharni klici.)

Nato je govorilo nekoliko vojnih invalidov in neka starka, ki so razložili vse težave današnjega invalidskega životarenja.

Sprejeta je bila resolucija, ki pozdravlja najprvo našega Vrhovnega komandanta Njegovo Veličanstvo kralja Aleksandra I. in jugoslovansko vojsko.

Svojemu oblastnemu odboru nalaga zahtevati od Središnjega odbora v Beogradu sklicanje velikega državnega manifestacijskega zbora, na katerem bodo vojne žrtve dvignile svoj protest proti vsemu sistemu maltretiranja vojnih žrtev administrativnim potom in zahtevale radikalno popravilo invalidskega zakona iz leta 1929, po čegar odredbah so vojne žrtve pahnjene v težko ekonomsko bedo.

Svoje vojne tovariše pa prosijo, da jim pomagajo v tej naravni borbi, da bi stara predvojna morala ponovno vzklila in se dvignil patriotizem na kult nacionalnih svetinj.

Zbor v Nišu.

Tudi v Nišu se je dne 19. avgusta t. l. vršil manifestacijski zbor invalidov v tamošnji Kazini. Na zboru je bilo preko 200 ljudi iz celega sreza, največ vdov. Pozivi so bili poslani občinam, a na žalost so jih preslabo razglasile.

Referat je imel sam predsednik Središnjega odbora tov. Nedić, ki je trajal celo uro. Razložil je vse naše stanje od početka do zadnjega.

Zboru je predsedoval pukovnik tov. Mitić. Navzoča sta bila kot gosta predsednik O. O. iz Skoplja tov. Vukano-

nović in od K. O. iz Aleksinca tov. Čović.

Odposlana je bila vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralja in tudi pozdravi g. predsedniku vlade, ministru soc. politike in nar. zdravja, g. Aleksandru Dimitrijeviću generalu in maršalu kot častnemu članu in velikemu prijatelju invalidov, banu moravske banovine in naši jugoslovanski vojski.

Vsi navzoči so izrazili želje, da naj se skliče velik vsedržavni invalidski zbor v Beogradu. Poročilo pravi, da je bilo divno gledati ljudi, kako srčno

Vprašanja in odgovori

Vprašanje: Krajevni odbor v Kranju vpraša: Ali je mogoče dobiti v naši Protezni delavnici protezo za otroka, čegar oče je vojni invalid 100 odstotkov z dodatkom. Kam se naredi prošnja?

Odgovor: Ako je dotični otrok še zaščiten po invalidskem zakonu, to je, da ni še prekoračil 16. leta, ima pravico do proteze v smislu § 34 invalidskega zakona.

Prošnjo je vložiti direktno na Državno protezno delavnico v Ljubljani. priložiti ji je overovljen prepis rešenja Višjega invalidskega sodišča, katero je dobil otrokov oče-invalid in zadnji odrezek ali pa potrdilo finančne direkcije, da oče dobiva zanj doatek. Nesiromašni pohabljeni otroci pa nimajo pravice dobiti brezplačnih ortopedičnih pripomočkov, ker taki tudi niso zaščiteni po invalidskem zakonu.

Vprašanje: Kdaj bodo občine zaposlovale po novem občinskem zakonu. Ali pridejo invalidi kaj v poštev?

Odgovor: Občine že zaposlujejo po novem občinskem zakonu.

Po invalidskem zakonu imajo invalidi vsekako prednost ob enakih pogojih. To se pravi, invalidi morajo imeti za službe, za katere se zahteva potrebna kvalifikacija, vse pogoje glede iste.

Na primer glede občinskih tajnikov zahteva novi zakon o občinah, da morajo imeti za manjše podeželske občine 4 razrede srednjih in enakih šol, za večje občine mestnega značaja pa popolno srednjo šolo.

Brez take kvalifikacije tudi invalid nima prednosti pred drugimi kvalificiranimi močmi.

Drugače pa je seveda glede drugih nižjih občinskih uslužbencev, kakor slug, dostavljacev, delavcev itd.

Zanje se ne zahteva takih kvalifikacij, zato imajo invalidi vsekako prednost. Občine so pod kaznijo zavzane vpoštevati te določbe. Ako ne, imajo prizadeti invalidi pravico zaprositi pristojne politične oblasti (sresko načelstvo ali bansko upravo) za posredovanje, da se zakon točno izvršuje.

Resolucija kluba

V zadnji številki Vojnega invalida smo objavili resolucijo Kluba invalidov-officirjev in bojnikov iz Beograda. Ta klub je že poprej izdal več takih resolucij, ki smo jih objavljali brez vsake pripombe.

Po objavi zadnje resolucije so nastala različna mnenja, zakaj se vodi invalidska borba oddvojeno in zakaj so zahteve te resolucije le delne in se malo tičejo skupnega splošnega invalidskega vprašanja, ki zadeva nas vse. Take zahteve le kvarijo našo skupno borbo.

Posamezne skupine, ki imajo popolnoma svoje osebne interese, pa jih ne morejo zasledovati skupno, vstvarja jo take posebne klube, ki kažejo invalidsko neslogo.

Udruženje vojnih invalidov je vsesplošna organizacija vojnih žrtev cele države, zato ima vsekakor dovolj smisla in tudi moči, da zastopa in izvršuje kolikor je pač pri sedanjih razmerah mogoče. Gotovo, da ne more odklanjati stremljenj rezervnih in aktivnih oficirjev, posebno glede njihovih pravic.

Zato je tudi gotovo, da so take specialne stanovske borbe najbolj umestne in uspešne v okrilju našega udruženja, ter so še posebne invalidske organizacije nepotrebne. V času, ko gre za spremembo invalidskega za-

obetajo priti vsi v Beograd na svoje stroške s komadom kruha in slanine, da dvignejo svoj glas. Zbor se bo izvršil tudi v Aleksincu.

*

Istega dne 19. avgusta t. l. se je vršil velik invalidski zbor tudi v Užicah, od katerega pa še nimamo poročila. Sklicani pa so tudi nadaljnji zbori, na pr. v Karlovcu in drugod.

Tudi Središnji odbor se po zadnjih poročilih pripravlja na sklicanje velikega invalidskega državnega zbora v Beogradu.

kona, dobivajo merodajni činitelji razne resolucije, ki med seboj ne soglašajo ali druga drugo pobijajo.

Vsaka borba je najbolj uspešna, ako se izvaja v soglasju, mi pa na ta način kažemo nesoglasje.

Ne izražamo nikakih osebnih očitkov Klubu oficirjev in borec, izjavljamo pa le to, da se iz stališča edinstvenosti ne moremo skladati z resolucijo, ki je nepopolna ter ne obsega glavnih stremljenj naše večine.

Klic invalidom - trafikantom

Invalidom-trafikantom se godi velika krivica, ker monopolska uprava podeljuje tik njihovih trafik nove trafike nezaščitenim osebam.

Vse pritožbe posameznikov in na našem oblastnem obnem zboru ne zaležejo nič. Oblast kar na debelo podeljuje trafike nezaščitenim osebam, vojne žrtve pa gledamo s strahom v bodočnost, da bomo z družinami vred popolnoma uničene.

Invalidski zakon daje vojnim žrtvam prvenstvo za trafike.

Tega prvenstva pa pravzaprav ni, ker trafiko dobi vsak, bodisi invalid, vdova ali neinvalid.

Monopolska uprava je mnenja, čim več trafik, tem več se proda. Mi pa smo mnenja, ako je manj trafik, da dotične več prodajo, več trafik pa sploh ne more izhajati, zlasti pa so prizadeti dotični, ki samo od tega žive, to so vojne žrtve. Trгоvec ima trafiko kot postranski posel, vojni invalid pa ne.

Ako se invalid poteguje za trafiko, ki je postala prosta, da bi dobil vsaj skromno eksistenco, naleti na same zapreke.

Predvsem ne dobi lokala, ker vsak bivši trafikant že sam določi svojega naslednika in mu preskrbi svoj lokal. Invalid zastonj teka okoli gospodarja, ker mu lokala noče oddati. Potem pa invalid najde v bližini drug lokal in tudi dobi dovoljenje za trafiko. Takoj pa se mu vsede popolnoma zraven trafikant neinvalid, ki je ravnotako neovirano dobil trafiko, čeprav po nobeni zaščiti.

S tem je invalid uničen in je še večji revež, kot je bil brez trafike, ker se je zadolžil. Predno je invalid ali vdova dobila trafiko, nihče ni mislil, da bi bilo dobro imeti trafiko, takrat pa gotovo zaprosi zanj, čeprav popolnoma novo in sicer iz nekeke nevoščljivosti.

Pred podelitvijo gredo prošnje v izjavo pristojnim krajevnim odborom udruženja invalidov. Ker ni in ne more biti interesenta poleg invalidove že obstoječe trafike in ne more invalidska organizacija zastopati takega stališča, da se trafike oddajajo neinvalidom v škodo invalidov, izdajajo krajevni odbori odločne izjave, da naj se dotične neinvalidske trafike ne podeli. Prosilec, trgovec ali gostilničar ne sme ogrožati eksistence vojnih žrtev. »Protekcija«, o kateri se danes mnogo govori in piše, pa vendar zmaga; »porodica« se zavzame, pa gre. Nekdo se obrne na »strica« drugi na »političnega prijatelja« itd. in to posredovanje sega preko zakonite invalidske zaščite. Ubogi invalid ali vojna vdova se sklicujeta na krivico, pa vse to nič ne pomaga, lahko se zaletavata z glavo ob zid.

Trafiko dobi invalid in neinvalid, torej imata enako prednost oba.

Zgodilo pa se je celo že večkrat, da je bila trafika odklonjena baš invalidu. (Zadnjič je bil tak slučaj v Celju.)

Svojčas je finančna oblast v Ljubljani trafike omejila, odkar pa ne odloča o tem Ljubljana, rastejo kakor

gobe po dežju. To občutimo posebno trafikanti na deželi in po malih mestih, še bolj kot v Beogradu, Zagrebu ali Ljubljani. Kaj je potrebno po 6 do 10 trafik v vasi ali trgu? Vsak si išče priboljšek s trafiko, vojne žrtve pa obupavamo in nas nihče ne usliši: Vemo, da se naš Oblastni odbor udruženja vojnih invalidov v Ljubljani vedno bori skupno s krajevnimi odbori za položaj trafikantov-invalidov in vdov, pa ne more doseči prave zaščite. To vemo in smo slišali tudi velike pritožbe delegatov na letošnjem občnem zboru v Mariboru.

Imamo tudi udruženje trafikantov v Ljubljani, katerega predsednik je vojni invalid, za to je njegova sveta dolžnost, da se zavzame za izboljšanje položaja vojnih žrtev - trafikantov. Oblastni odbor ga bo gotovo podpiral in bi se skupno dosegli znatno boljši uspehi. Dokler pa sam tovariš nasprotuje nekaterim novim trafikam, če tudi invalidskim, potem ne moremo imeti upanja na kak uspeh za invalidske pravice. Priporočam več stanovske zavesti, ker kakor se tovariš sam kot invalid bori za svoje predprave pri trafiki, tako mora podpirati vsakega drugega. Tudi njega so podpirali tovariši invalidi, da je prišel do svoje pravice in eksistence. Invalidi trafikanti imajo več pritožb ker plačujejo precejšnjo članarino trafikantskemu udruženju, pa se isto premalo zavzame zanje. Imamo dosti prič v vrstah članov, ki lahko to izjavijo, na prihodnjem občnem zboru trafikantov pa bomo tudi spregovorili primerno besedo.

Tovariši in tovarišice, mi moramo braniti svoje pravice, ki se nam popolnoma prezirajo. V obraz rečeno: »Kaj prvenstvena pravica vojnih žrtev, saj trafiko dobi lahko vsak, kdor jo hoče«. Poleg tega pa so še vedno vse stare najboljše trafike v rokah nezaščiten- cev. Ne pustimo se zasmehovati, mi moramo uveljaviti zakon.

Tovariši, tovarišice! ne jamrajmo dalje, da nas tare krivica, ker drugače bo vedno slabše, ako se ne zavzamemo sami. Saj imamo naše invalidsko udruženje, ki bo zastavilo svojo moč za naše upravičene zahteve. Združimo se v posebni odsek, ki bo deloval samo v tem smislu in samo za nas.

Zganite se, javite se in popišite Oblastnemu odboru vse krivice, da dobimo material za našo obrambo.

Popraviti je treba vse krivice vojnim žrtvam, one so skoro izključno upravičene do trafik, zato jim je treba dati največje in najboljše trafike, da bodo res mogle živeti. Trafike nezaščitenih oseb pa je treba ukiniti ker samo ogrožajo existenco vojnim žrtvam in kvarijo pomoč, ki je bistveni del invalidskega vprašanja.

Oblastni odbor pa naj skliče posebno anketo z invalidi-trafikanti v

Ljubljani, da se pogovorimo in pripravimo za borbo. Zadevne stroške bi že žrtvovali, nekoliko pa bi pomagal tudi Oblastni odbor ter bolj situirani stanovski tovariši.

Imamo dosti voljnih in zmožnih tovarišev, ki bi radevolje priskočili na

pomoč v obrambo nas bednih trafikantov vojnih žrtev. Zato se zavedajmo le naše skupnosti in našega Oblastnega odbora, ki nas bo ščitil.

To naj bo klic bednih in zatiranih trafikantov-invalidov, vdov in sirot.

N. I.

Ali morajo tudi invalidi plačati vojnico?

V Ratnem Invalidu od 29. VII. t. l. Br. 29 čitamo sledeče pojasnilo:

»Kateri invalidi so obvezani plačevati vojnico.

V smislu čl. 2 toč. 1 pravil za plačevanje vojnice, se iste oproščajo po čl. 229 toč. 1. zak. o ustrojstvu vojske in mornarice one osebe, ki uživajo invalidsko podporo.

Radi tega so vsi invalidi, ki ne uživajo invalidske podpore iz kakršnegakoli vzroka, obvezni plačevati vojnico.

Vse naše odbore prosimo, da vzamejo to pojasnilo na znanje, in se po njem ravnaajo.

Iz pisarne Središnjega odbora Udruženja vojnih invalidov Br. 4029 od 20. julija 1934. v Beogradu.

Mi moramo k temu pojasnilu pripomniti sledeče: Člen 229 zakona o ustrojstvu vojske in mornarice z dne 28. novembra 1929, D br. 4312 (Url. 42-30.) se glasi takole:

»Plačevanja vojnice so oproščeni:

1. oni, ki uživajo invalidsko podporo;

2. oni, ki so postali nenamerno nesposobni v vojaški službi;

3. umobolni, gluho-nemi, slepi in po-habljeni, tako da so nesposobni za kakoršnokoli delo in pridobivanje, ter plačujejo 120 dinarjev in manj neposrednega davka (vštevši dopolnilni davek) na zemljišča, zgradbe, obrt, poklic in na glavnico.

Po tem izrecnem zakonitem določilu ni pravilno, ako se od invalidov pobira vojnica. Ker vsi vojni invalidi so postali nenamerno nesposobni v vojaški službi.

Naše gibanje

Sprejemanje v invalidski dom v Našicah

Mestno načelstvo v Ljubljani nam je dostavilo sledeči razpis ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja z dne 2. VI. 1934 St. Br. 28502/2:

»V invalidskem domu v Našicah je več praznih mest za popolnoma nesposobne invalide I. skupine (100% z dodatkom), kateri so kot taki priznani po invalidskem zakonu od 4. VII. 1929.

Izvolite dostaviti temu ministrstvu posebne prošnje vojnih invalidov I. skupine, ki bi želeli biti sprejeti v Invalidski dom.

K prošnji je treba priložiti overovljen prepis sodnega rešenja po invalidskem zakonu z dne 4. VII. 1929 in davčno potrdilo.

Prosilci bodo obveščeni o sprejemu

po odobrenju gospoda ministra socijalne politike in narodnega zdravja potom kraljevske banske uprave.

*

Sv. Frančišek v gorenji Savinjski dolini. Meseca junija je zapustil to solzno dolino invalid Železnik Janez, redki veteran iz vojne po okupaciji Bosne in Hercegovine v letu 1878. Takrat je bil ob nogi in skozi celo dobo let priznan vojni invalid. Šele leta 1932 so mu ustavili invalidsko podporo, češ, da bosanska okupacija ni bila vojna.

Zahvala gre Krajevemu odboru Udruženja vojnih invalidov v Celju, ki se je zelo brigalo za njegovo usodo in napravilo zanj veliko prošenj na vsa pristojna mesta. Prosil je tudi nekega g. poslanca, ki mu pa še odgovoril ni.

Sedaj zanj ni več potreba, da bi se boril na stara leta za to, kar mu je bilo za vselej priznано. Šel je iskat svoje pravice tja, kjer smo vsi enaki in pod enakim zakonom. Pokojni Železnik je bil blaga duša, zelo pa ga je užalilo to, da je bil svoje zadnje dni življenja ob vse pravice, katere je svoj čas pošteno zaslužil.

Njegovim svojcem naše sožalje, njemu pa mir in pokoj.

Črna smrt reducira že reducirane! (Iz Ptuja.) V torek 14. avgusta 1934 je preminul naš reden član in tovariš Anžel Franc, 100% invalid in posestnik v Žabjeku št. 3 pri Ptuj.

Tovariša, ki si je v svetovni vojni nakopal brez lastne krivde poškodbe in bolezen na telesu, radi katere je moral v svoji najboljši moški dobi 48 let zapustiti ta svet, ženo in 4 nedorasle otroke, bomo ohranili v trajnem spominu. Rodbini dragega nam tovariša pa izrekamo naše globoko sožalje.

Krajevni odbor U. V. I., Ptuj.

Ptuj. — Člane in članice vprašamo, kdaj mislijo poravnati članarino in naročnino za list. To se nanaša le na one člane in članice, ki še niso letos ničesar plačali, ali pa še dolgujejo za drugo polletje t. l. Vojne žrtve! Zavedajte se, da so vaši interesi zavarovani le v naši stanovski organizaciji!

Krajevni odbor U. V. I., Ptuj.

Krajevni odbor v Kranju je vsem onim članom in članicam, ki že dalje časa dolgujejo članarino in naročnino, odpovedal list. Ako hočejo, da se jim bo list zopet pošiljal, naj plačajo naročnino.

Dotičnim, ki pa le za kratko dobo še nimajo plačanega, se list za enkrat še ni ustavil, ako pa ne bodo do 15. septembra t. l. poravnali naročnine, se bo tudi njim s prihodnjo številko list ustavil. Članarino je poravnati pri blagajniku Rantu Janku v njegovi trgovini v Kranju.

Črtica iz Doberdoba

(Doživljaj tovariša infanterista.)

»Oj Doberdob, slovenskih fantov grob, slovó začetno, kakor je znano, pesem, kateri je dala ganljivo snov svetovna vojna. V njo je izlil poet vse trpljenje, vso tugo in srčno bol slovenskih sinov, umirajočih za svojo očetnjava, prikazal je vso obilno in in grozno smrtno žetev na tem kraju. Zaman so motne oči ranjenih in na smrt izmučenih borcev iskale v bližini sliko svoje zlate in preblage mamice, katera bi vsakomur kot najslajša tolažba lajšala prehod iz minljivosti v brezkrainost. Niti brata, niti sestre ni bilo, ki bi mu obrisala polzečo solzo po licu, ki mu jo je izvabila vroča ter brezmejnja ljubezen do svojih domačih. Oj Doberdob! bil si priča groznih prizorov, postal si grob žalostnih spominov, postal si vrt poln cvetja junštva in vzorov domoljubja. Bodi našim padlim tovarišem mehka postelja, nudi jim mir in pokoj ter slavo vse veke!

Bilo je nekega jesenskega dne 1916. leta. Naš 47. pošpolk je ležal globoko zarit v zakopih, pripravljen vsak hipo udariti na sovražnika. Sovražna premoč nam je bila sicer znana, navzlic temu pa ni bilo opaziti pri naših fan-

tih nič strahu. Kakor da bi bilo v prsah slehernega zapisano: zdržati do zadnjega, zmagati ali umreti. Doslejšnjo tišino pa prerušil naenkrat strahovita eksplozija. Naše čete so namreč pognale v zrak sovražno žično ograjo. Drobci bodeče žice, pomešani z zemljo ter cunjami obleke ubitih Italijanov so završali po zraku. Bilo je to sicer skrajno drzno podjetje, toda upalo se je spoditi na ta način sovražnika, ki je ležal zakopan pred nami v čim krajši razdalji. Posledice smo pričakovali prav nestržno.

Eksplozija je res dvignila sovražnika takoj na noge, ni se pa umaknil, kakor se je pričakovalo, temveč zakadili so se številni roji Italijanov z bodali na naše prve vrste. Spopad je bil kratek, zato pa tembolj besen. Navzlic občudovanja vrednemu junštvu so morali končno naši odstopiti. Premagala jih je silna premoč. Nekoliko jih je obležalo ubitih, ostali pa so si iskali kritja in rešitve po lastni uvidnosti. Mene in še kakšnih deset tovarišev je zadelo po imenovani borbi italijansko ujetništvo. Med tem številom se je nahajal tudi naš poročnik. Obkoljeni na desni in levi z nič manjšim številom italijanskih vojakov smo korakali navzdol po pobočju v neko kotlino. Dasiravno je bil naš položaj prav neljub, vendar nismo izgubili poguma. Naš poročnik je pomežikoval spotoma zdaj temu, zdaj onemu: češ:

uprimo se straži, da si bo trajno zapomnila, da s slovenskimi fanti ni dobro zobati češnje. Spodbudo k temu pa nam je dala še bolj naša artilerija. Kakor da bi bila razumela našo stisko, je jela sipati granate in šrapnele okrog nas. Prvi so se poskrili naši stražarji za skale, mi pa smo izrabili ugodno priliko ter skočili ne za njimi, marveč na desno v svojo smer. Sreča nam je bila tokrat zelo mila. Ležalo je križem okrog številno italijanskih pušk; kakor bi trenil smo imeli vsak svojo v roki. Tudi streliva smo si lahko vzeli po volji. Naš poročnik je prvi pomeril in sprožil. Mi smo mu sledili. Res, da nam je straža naš pozdrav takoj vrnila, vendar zadet ni bil nihče, dočim so naše puške zvalile petero sovražnikov po tleh. Po kratkem boju so obležali še trije Italijani mrtvi. Le dva sta se med bojem prerila nekako med skalovjem, in se pojavila precej višje nad nami ter se sprtno umaknila z bojišča. Oddanih je bilo hipoma na nju par naših strelcev, ki pa niso zadeli. Tačas je pa tudi naše topništvo prenehalo streljati. Obenem pa smo začeli prihajati za nami nove italijanske čete.

Da ne pademo ponovno sovražniku v pest, smo skočili nemudoma iz svojih skrivališč ter se pognali na vse strani, da se le čim preje umaknemo s tega mesta. Rinil sem se naprej skozi goste grmičevje, s težavo sicer, dokler

me ni ustavil nov, nenadni prizor. Stopivši iz gozda na jaso, uzrem pred seboj na levi strani našega poročnika na begu. Ta hip pa šine kakor iz zemlje predenji orjaški Italijan z bodalom v roki. Kakor zver je zarjovel glasno in divje ter je zagrabil poročnika za roke. Zadnji se mu je postavil junško v bran. Ko bi bil imel proste roke, bi ž njim nedvomno v kratkem obračunal, ker pa ga je velikan držal kot s kleščami za zapestje, ni mogel seči po svoj samokres. Razmišljati dalje ni bilo časa. Lahko bi bil zadal orjak poročniku vsaki hip sunek. Neglede na možnost, da bi bilo lahko morda v bližini skritih še več polentarjev, s čemur bi postavil gotovo tudi lastno življenje v nevarnost, pritiskem puško k licu in dobro pomerim, da ne bi namesto sovražnika zadel morda poročnika. Odjeknil je krepak strel in orjak se je zgrudil zadet v glavo. Slutnja moja, da je nemara skritih nedaleč še več Italijanov tokrat ni bila opravičena. Bil sem tega seveda prav vesel. Še v večji meri pa se je vzrado-stil moj poročnik, videč, da je otef gotove smrti in da je dobil nepričakovano tovariša. Zahvala njegova bila je gorka in ganljiva. Po vročem ob-jemu smukneva zopet v nov kos gr-mičevja. Čez uro časa pa sva bila oba srečno rešena zopet v krogu svojih bojnih tovarišev.

Spremembe naslovov za pošiljanje Vojnega invalida je treba po vsaki številkki čimprej prijavljati, vsaj pa do vsakega 20 v mesecu, ker pozneje spreminjanje naslovov samo zadržuje upravo pri rednem pošiljanju.

Selea nad Škofjo Loko. Po daljšem bolehanju je v svojem rojstnem kraju na Prtovcu dne 7. t. m. umrla Ivana Potočnik, vojna vdova in članica tukajšnje invalidske organizacije. Bivala je stalno v Železnikih, kjer se je s trdim delom trudila za svoj obstanek, obenem pa je tudi z vzgledno skrbjo kot dobra mati skrbela za osirotela 2 sina, da bi jih lepo vzgojila in za življenje dobro preskrbela. To se ji je izpolnilo, ker je eden izučen obrta, drugi je pa tudi že pri koncu gimnazijskih študij. Le žal, da ju je dobra in skrbna mati morala prekmalu zapustiti, in ji ni mogoče njenega truda povrniti. Zato naj ji povrne božja dobrotljivost v večnosti.

Za prepise rešenj ima pisarna Oblastnega odbora na razpolago mnogo litografiranih izvodov. Dobi se lahko obe vrsti rešenj komad po 25 para. Krajevni odbori naj naroče take izvide, da jim ne bo treba prepisovati rešenja, člani pa plačajo malenkost zanj.

Iz Ljutomer. Dne 21. avgusta smo spremili na zadnjo pot našega večletnega občje priljubljenega tajnika gosp. Pušenjaka Jožka. Umril je na posledicah ran, katere je zadobil v vojni. Joško, počivaj v miru.

Udr. voj. inv. v Ljutomeru.

Redni občni zbor se je vršil v Velikih Laščah v nedeljo, dne 26. avgusta 1834 ob 8. uri jutraj v gostilni Vatik. Na je bil občni zbor letos tako pozno, je krivo, ker je bil predsednik tov. Prijatelj prestavljen iz Vel. Lašč.

Tudi organizacija je vsled tega nekoliko opešala, veliko pa je krivo, ker je večina članov izgubila invalidnino tako, da ne more pri teh slabih razmerah redno plačevati članarino.

Udeležba ni bila baš polnoštevilna, toda oni člani, ki so prišli, so pokazali veliko slogo in mnogo zanimanja za našo stvar.

Prišel je tudi delegat Oblastnega odbora iz Ljubljane in sicer tov. Tome, ki so ga člani z veseljem sprejeli, da je nekoliko razložil sedanje stanje, zlasti pa naše delo za spremembo invalidskega zakona, ki ga povsod tako težko pričakujemo.

Kakor povsod, je tudi v okolici Velikih Lašč veliko reduciranih, če že ne ob vse pravice, so pa izgubili samo invalidnino, ker je davčni cenzus tako nepravilčen.

Tov. Prijatelj je podal tajniško in blagajniško poročilo, ki razun dopisov in prošenj, ki so bile za delati ni moglo pokazati velikih uspehov vsled slabih razmer in padanja članstva.

Poročilo je bilo vzeto z odobravanjem na znanje in so člani splošno obžalovali, da so izgubili agilnega tov. Prijatelja. Splošna želja je, da bi prišel kmalu nazaj v Velike Lašče in so člani iz občnega zbora tudi apelirali na prosvetno upravo, da bi prestavila tov. Prijatelja nazaj v Velike Lašče. Rekli so, da bodo posamezni tozadevno prosili g. ministra Puclja za intervencijo. Izrazili pa so tudi željo, da bi naše udruženje tozadevno vložilo prošnjo na prosvetno upravo. Tudi za naprej je postavljen za predsednika organizacije tov. Prijatelj, tajniške posle pa bo prevzel tov. Tome, ki je uslužben pri tamkajšnjem sreskem sodišču. Sicer on ni bil navzoč, pa vendar ga članstvo tozadevno prosi, da bi prevzel posle.

Občni zbor je bil poln zanimivih vprašanj, ki jih je pojasnjeval delegat tov. Tome iz Ljubljane.

Škoda, da ni bilo več članov navzočih, pričakovati pa je vendar, da se bodo v bodočem letu bolj oklenili organizacije, da bo prihodnje leto občni zbor bolj polnoštevilen in zanimiv.

V tem smislu apeliramo na vse invalide in vdove tamošnjega okoliša.

Beltinci. Več članov in članic ima plačati naročnino za list »Vojni invalid« še za leto 1933 in 1934. Krajevni odbor poziva vse dotične, da jo do 20. avgusta t. l. poravnajo, ker se jim dru-

gače list ustavi. Ravno tako je s članarino. Kdor ne plača do tega roka, se ga bo črtalo iz članstva in se ga tudi k drugim Krajevnim odborom ne bo sprejelo, ako kdo misli, bom šel pa

Nj. kraljevsko Visočanstvo knez Pavle je prevzel posle predsednika društva Rdečega križa

Pred nekoliko dnevi se je vrnil Njegovo kraljevsko Visočanstvo knez Pavle z daljšega potovanja iz inozemstva in je na Vidov dan 28. junija t. l. prevzel dolžnost predsednika društva Rdečega križa. Tega dne so mu bili predstavljeni v dvoru člani predsedništva in izvrševalnega odbora društva ter se je vršila konferenca, na kateri so mu l. podpredsednik, senator dr. Svetozar Tomić in direktor društva referirali o splošnih poslih predsednika glavnega nadzornega odbora in predsedniki sekcij pa o raznih panogah društvenega dela.

Njegovo kraljevsko Visočanstvo knez Pavle je izrazil svoje posebno zadovoljstvo na dosedanjem delu Glavnega in ostalih odborov društva, vsled katerih zamore naš Rdeč križ pri vsaki priliki odgovarjati dolžnostim, katere so mu poverjene, ter je izrazil upanje, da bodo vsi odbori in člani društva tudi nadalje vztrajali v tem delu, s čimur ga bodo najboljše podprli pri izvrševanju njegovih predsedniških dolžnosti.

Na tej konferenci se je sklenilo, da se najaktivneje zastavijo vse moči za razširjenje organizacije v naši kraljevini s tem, da se bodo osnovali odbori in poverjeništa društva v vseh občinah v smislu odredb Zakona o društvu Rdečega križa, kar ta izrecno predpisuje. To pripravljeno delo, katero je osnovano za izvršitev glavnih namenov društva, je pa odvisno v prvi vrsti od števila sodelavcev. Vsled tega se mora posvetiti posebna briga in pazljivost pridobivanju članstva, tako da bode tudi naše društvo po vzgledu enakih društev v drugih državah doseglo ono moč, katero naš Rdeč križ po svojem delu v polni meri zasluži in katera je naši državi in našemu narodu potrebna. Po podatkih, kateri so prispeli dosedaj od državnih blagajn in poverjenikov je znatna večina državnih nameščencev že vpisana v članstvo. Vojaške komande in oblasti, ki v tem oziru prednjačijo, so komande, pri katerih so vsi od najvišje starišine do redova vpisani v članstvo društva. Pričakovati je, da bodo do konca leta vpisani skoraj vsi državni nameščenci pri društvenem delu, toda največja podpora se pričakuje od ostalega prebivalstva. Organizacija še ni povsod izpeljana ali se je pokazalo, da je uspeh hiter in siguran povsod, kjer obstoja volja, požrtvovanje in ljubezen za veliko dobrotvorno ustanovo Rdečega križa. V posameznih krajih, osobito v Južni Srbiji so srezi, v katerih so že ustanovljeni odbori v vseh občinah. V osnovnih, srednjih in drugih šolah je vpisano preko 350.000 mladine, katera se v organizaciji Podmladka Rdečega križa pripravlja za izpolnjevanje dolžnosti dobrih državljanov članov in samarjanov Rdečega križa.

Njegovo kraljevsko Visočanstvo knez Pavle je izrazil svoje zadovoljstvo, da more stati na čelu našega Rdečega križa ter je sporočil vsem sodelavcem tale pozdrav:

»Vrnivši se s potovanja iz inozemstva sem z veseljem prevzel dolžnost predsednika društva Rdečega križa naše drage kraljevine Jugoslavije.

Naše društvo je znano in spoštovano med narodom vsled svojega dobrotvornega dela. To mi daje upanje, da bom našel v izpolnjevanju poverjenih mi dolžnosti mnogoštevilne in navdušene sodelavce in da bo naš Rdeči križ sposoben in pripravljen, da izvrši svoje naloge, katere njegovi vzvišeni zaščitniki in naš narod od njega pričakujejo. Vsem odborom, članom in prijateljem Rdečega križa pa sporočam svoj prisrčni pozdrav.

Pavle s. r. c.

Glavni odbor društva Rdečega križa je ponosen in srečen, da more z upanjem in vero na uspeh nadaljeva-

drugam. Seveda tisti, ki nimajo plačane članarine, tudi ne bodo dobili od udruženja nobene podpore. Mogoče mislijo, da bodo šele iz podpore plačali članarino.

ti svoje delo pod vodstvom svojega vzvišenega predsednika, bo v najkrajšem času začel s pripravami za izpolnjevanje tudi drugih važnih nalog osobito pa s pripravljanjem svojega pomožnega osebja — prostovoljnih bolničarjev in bolničark poleg pripravljanja samarjanov in samarjank za izkazovanje prve pomoči v slučaju neprijeteljskega napada iz zraka in v nesrečnih slučajih, kar je vse vršil tudi dosedaj.

Iz pisarne Glavnega odbora društva Rdečega križa v Beogradu A. br. 7762 od 29. junija 1934.

Z ozirom na gornji poziv Njegovoga Visočanstva kneza Pavla in Glavnega odbora društva Rdečega križa vabimo vse naše sodržavljane, da javijo svoj pristop kot redni člani našim edinicam, ki obstojajo že skoraj v vseh občinah.

Dravski banovinski odbor društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije.

Obvestilo

Na pritožbe nekaterih naših odborov in posameznih invalidov proti občinskim oblastem radi tega, ker pozivajo invalide k delu na ceste in plačevanju odkupnine mesto osebnega dela, je Središnji odbor interveniral pri ministarstvu za gradbe in dobil pod št. 19076 od 2. t. m. sledeče pojasnilo:

V odgovor na okt. udruženja Br. 4372 od 30. junija t. l. se udruženje obvešča, da so vojni invalidi, katerih edini dohodek je invalidnina, oproščeni osebnega dela, odnosno plačevanja odkupnine po odredbah § 4 zakona o spremembi in popolnitvi zakona o samoupravnih potih.

Potreba ljudskega dela ali odkupnine je po § 37 zakona o samoupravnih potih za napravo nedržavnih potov, zato se gornje oproščenje nanaša na banovinske i nobčinske ceste. To se daje vsem odborom na znanje, da se ne bodo v bodoče s tem obremenjevali invalidi z osebnim delom ali plačevanjem za vzdrževanje občinskih ali banovinskih cest. Ako bi se na to sililo naj se takoj obvesti Središnji odbor, da bo proti temu interveniral.

Poleg tega je Središnji odbor odločil, da bo deloval za osvobodjenje vseh vojnih invalidov kuluka, ker so dali s svojimi ranami in poškodbami državni največje žrtvovanje.

Invalidska zadruga a. d., Beograd

Razglas

Po rešenju redne glavne skupščine z dne 24. junija 1934 in po odobrenju gospoda ministra trgovine in industrije z dne 3. avgusta 1934 št. 22889 se nahaja Invalidska zadruga a. d. v Beogradu počenši od 9. avgusta t. l. v likvidacijskih družbah se pozivajo društvokidaciji. Na podlagi čl. 82 zakona o akcijskih družbah se pozivajo društveni poverjeniki, da prijavijo zadrugi svoje zahteve v zakonitem roku.

V Beogradu, 10. avgusta 1934.

Likvidacijski odbor.

Veletrgovina

A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi raznovrstno

RUDNINSKO VODO

Lastna pražarna za kavo in mlino za dišave z električnim obratom. Telefon št. 2666. — Ceniki na razpolago!

Raznoterosti

V ENI URI...

se narodi 5450 ljudi, umre jih pa 4630;

se poroči 1200 parov in se jih loči 85;

napravi zemlja na svoji poti okrog sonca 1800 km;

imamo na zemlji 4 nevihte in 1 potres;

porabi mednarodna filmska proizvodnja 48 km filma;

nasadijo 176 ton tobaka;

popijejo na zemlji 1.960.000 l vina, 700.000 litrov piva in 50 milijonov skodelic kave;

pojedo 22,5 milijonov kilogramov krompirja, 3,8 milijonov kg mesa, 31 milijonov kilogramov kruha in in dva in pol milijona jajec;

razpošljejo širom sveta 114.000 brojavk, 1.141.800.000 pisem, dopisnic, zavojev in drugih poštnih pošilk, za katere porabijo za 5 milijonov funtov znamk.

*

Konec vojne v strelskih jarkih.

V zvezi z nedavnimi reformami v vojski Zedinjenih držav izražajo najvišji ameriški častniki, med njimi tudi načelnik glavnega generalnega štaba general Mac Arthur, z zadovoljstvom prepričanje, ki vlada v ameriški vojski, da je namreč minila doba bojevanja v strelskih jarkih. Zato, je rekel general Mac Arthur, se glavni generalni štab ameriške vojske zadnja leta tudi temeljito pripravlja za premikalno vojno in proučuje vse možnosti čim hitrejšje mobilizacije kopnih sil, čim večjega razvoja mehaničnih sil in eltalstva, ker je prepričan, da bo v bodoči vojni igrala največjo vlogo hitrost.

Naznanilo otvoritve!

Podpisani vljudno naznanjam, da sem otvoril v lokalu stare in splošno znane trgovine z barvami »Orient« d. z o. z. na Tyrševi (Dunajski) cesti 14, poleg trgovine Schneider & Verovšek

trgovino z barvami

Kot dolgoletni poslovodja barvarske stroke pri trdki »Orient«, sem trgovino popolnoma preuredil, ter bom imel stalno v zalogi vse vrste kemičnih in oljnatih barv, firnežev, lakov, steklarski in mizarski klej ter lužila svetovne znamke »Arti«, vse vrste šelaka in denat. špirta, dalje največjo izbiro vedno svežih šolskih in umetniških barv, pastel, tušev in slikarskega platna vseh svetovno znanih tovarn, veliko zalogo vseh vrst čopičev in krtač ter sploh vse slikarske in plekarske potrebščine. Na zalogi pa bom imel tudi vedno sveže vse vrste mavca. Potrudil se bom zadovoljiti svoje cenjene odjemalce z najnižjimi cenami in najboljšo postrežbo, ter se toplo priporočam:

IVAN ROZINA

trgovina barv in lakov

LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA 14.



Očala, ščipalce, umetna očesa, daljnogleda, foto-aparate, toplotmere, barometre itd. kupite v veliki izbiri najcenejše pri

Fr. P. Zajec

izprašan optik in urar

LJUBLJANA, Starl trg 9.

Velika zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine in srebrnine.

Ceniki brezplačno.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Fricko Juvan, Kolodvorska ul. 35. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. Predstavnik za tiskarno: Albert Kolman.